

Tildelingsbrev 2020

Den høgere påtalemyndighet

10.01.2020

Innhold

1	INNLEDNING	2
2	SAMFUNNSOPPDRA	2
3	OVERORDNEDE MÅL OG HOVEDUTFORDRINGER	2
4	MÅL, STYRINGSPARAMETRE OG RAPPORTERINGSKRAV	4
5	STYRING OG KONTROLL	7
	5.1. Effektiv drift.....	7
	5.2. Internkontroll og risikovurderinger.....	8
	5.3. Nye retningslinjer for lokalisering av statlige arbeidsplasser	9
6	ØVRIGE OPPDRAG OG FELLESFØRINGER	9
	6.1. Vurdering av behov for retningslinjer	9
	6.2. Fellesføringer fra Justis- og beredskapsdepartementet.....	9
	6.3. Fellesføringer fra regjeringen	10
7	STYRINGSDIALOG OG RAPPORTERING I 2020	10
	7.1. Nærmere om årsrapporten	10
	7.2. Nærmere om tertialrapportene.....	11
	7.3. Styringsdialogmøter.....	11
8	BUDSJETTRAMMEN FOR 2020	11
9	VEDLEGG	12

1 INNLEDNING

Det vises til Prop. 1 S (2019–2020) fra Justis- og beredskapsdepartementet og Innst. S. nr. 6 (2019–2020). Tildelingsbrevet er utarbeidet på bakgrunn av Stortingets endelige budsjettvedtak av 12. desember 2019 og presenterer de økonomiske rammene for Den høyere påtalemyndighet i 2020, jf. økonomireglementet § 7 og bestemmelser om økonomistyring i staten punkt 1.5.

Tildelingsbrevet for 2020 tar utgangspunkt i målene som er satt i Prop. 1 S (2019–2020) og de hovedutfordringene som er særlig relevante for Den høyere påtalemyndighet. Mål, styringsparametere, resultatkrav og oppgaver i dette tildelingsbrevet legger grunnlaget for departementets oppfølging av Den høyere påtalemyndighet i 2020. Eventuelle endringer eller ytterligere tildelinger vil bli formidlet gjennom supplerende tildelingsbrev i løpet av året. Departementet forutsetter at oppdrag gitt gjennom supplerende tildelingsbrev eller oppdragsbrev fra tidligere år, og som ikke er avsluttet, ferdigstilles selv om de ikke er særskilt omtalt i dette tildelingsbrevet.

Departementet legger til grunn at virksomheten videreføres i samsvar med gjeldende regelverk og instruks, herunder departementets instruks til riksadvokaten.

Riksadvokaten har et selvstendig ansvar for å informere departementet om vesentlige risikoer og avvik i forhold til virksomhetens oppgaver slik de fremkommer av tildelingsbrev og instruks, og om nødvendig fremme forslag til mulige korrigerende tiltak, jf. pkt. 2.3.2 i bestemmelser om økonomistyring i staten.

2 SAMFUNNSOPPDRAG

Den høyere påtalemyndighet skal bidra til redusert kriminalitet ved målrettet og effektiv straffesaksbehandling, samtidig som kravene til høy kvalitet og rettssikkerhet ivaretas.

3 OVERORDNEDE MÅL OG HOVEDUTFORDRINGER

Følgende overordnede mål innen straffesakskjeden gjelder for Den høyere påtalemyndighet i 2020, jf. omtale i Prop. 1 S (2019–2020):

- Redusere alvorlig kriminalitet
- Styrke forebyggingen av kriminalitet
- En mer effektiv straffesakskjede

Regjeringen bygger sin politikk på den enkeltes grunnleggende behov for trygghet og rettssikkerhet i hverdagen. Kriminalitet skal bekjempes, og samfunnet skal reagere tydelig på lovbrudd. Trusselen fra organisert kriminalitet og terror skal tas på alvor. Departementet har merket seg Riksadvokatembetets initiativ og engasjement knyttet til politiets innsats og tiltak mot gjengkriminalitet i Osloområdet, og samarbeidet med Politidirektoratet om en nasjonal operasjon mot kriminelle nettverk. Regjeringen er opptatt av å opprettholde

innsatsen i bekjempelsen av de kriminelle nettverk. Det forventes at riksadvokaten fortsatt følger utviklingen på området og for øvrig holder seg orientert om aktuelle utfordringer ved kriminalitetsutviklingen.

En velfungerende påtalemyndighet er en forutsetning for rettssikkerheten og for en effektiv straffesakskjede med redusert kriminalitet som hovedmål. Det er fortsatt en utfordring for politiet å sikre at sakene blir påtaleavgjort innen rimelig tid og at antallet påtaleavgjorte, men ikke rettskraftige saker reduseres. Det er en særlig utfordring å sikre kortere saksbehandlingstid i de alvorlige volds- og overgrepssakene, samtidig som kravet til høy kvalitet i etterforskningen skal ivaretas. Den høyere påtalemyndighet skal fortsatt ha stor oppmerksomhet mot denne problemstillingen. Straffesaker innenfor alvorlig kriminalitet skal prioriteres høyt av politidistriktene og ha god fremdrift i alle faser. Det er viktig at politidistriktene vurderer ressursbruken på straffesaksområdet og sørger for at straffesakene får en effektiv og god behandling i tråd med riksadvokatens føringer og prioriteringer. Riksadvokaten besørge for at statsadvokatene har tett dialog med politiet om prioritering av saker, basert på situasjonen i politidistriktet, og om utarbeidelse av tiltak for raskere avvikling av straffesaker samtidig som en opprettholder nødvendig kvalitet.

Driftsbudsjettet til Den høyere påtalemyndighet er styrket med 10 mill. kroner for å følge opp Påtaleanalysens (NOU 2017: 5) anbefalinger om styrket fagledelse og økt stabskraft ved Riksadvokatembetet. Den høyere påtalemyndighet skal gjennom sin fagledelse bidra til at politidistriktenes straffesaksbehandling er effektiv og holder tilstrekkelig kvalitet. Riksadvokaten og Politidirektoratet har iverksatt en felles handlingsplan for løft av etterforskningsfeltet. Etterforskningsløftet er en sentral del av nærpoltireformen.

Utviklingen i straffesaksbehandlingen i politiet understreker viktigheten av statsadvokatenes fagledelse av straffesaksbehandlingen i politidistriktene, og at dette følges opp i samarbeid med Politidirektoratet. Etterforskningsløftet skal bidra til bedre og jevnere kvalitet, flere oppklarte straffesaker, kortere saksbehandlingstid og mindre restanser, alt slik at innbyggerne får bedre rettssikkerhet. Det forventes at riksadvokaten følger opp de ulike tiltak som fremgår av handlingsplanen.

Som ledd i arbeidet med å heve kvaliteten i politiets etterforskning og oppfølging av straffesaker, har Politidirektoratet i samarbeid med Riksadvokaten etablert et rammeverk for systematisk erfaringslæring i straffesaker, jf. omtale i Prop. 1 S (2017–2018) og Innst. 306 S (2014–2015). Riksadvokaten skal videreføre arbeidet med utvikling av statsadvokatenes fagledelse, også med et mer forpliktende system for kvalitetssikring, evaluering og læring.

Statsadvokatene skal

- i dialog med Politidirektoratet og politidistriktene delta i beslutningsprosessen når prioriteringer og mål for straffesaksbehandlingen i politiet fastsettes

- gi retningslinjer for og følge opp straffesaksbehandlingen i politiet, herunder foreta tilsyn og kvalitetskontroll av politiets etterforskning og påtaleavgjørelser
- bidra til å heve kompetansen i politiet gjennom instruksjon, veiledning og opplæring.

Statsadvokatembetene skal innrette virksomheten slik at det blir hensiktsmessig balanse mellom de ulike virksomhetsområdene (straffesaksbehandling, fagledelse og utadrettet virksomhet). I fristsakene skal embetene sørge for at påtalemyndigheten møter med aktor når retten ønsker å beramme sakene.

Gjennom samordning av ressurser, metodeutvikling samt ledelses- og kompetanseutvikling, skal riksadvokaten bistå statsadvokatembetene. Riksadvokaten skal utvikle gode styringsformer og sikre høy påtalemessig kompetanse.

Departementet viser til ny nasjonal strategi for digital sikkerhet og ny lov om nasjonal sikkerhet (sikkerhetsloven), og vil understreke viktigheten av at virksomheten setter sikkerhet på dagsorden.

4 MÅL, STYRINGSPARAMETRE OG RAPPORTERINGSKRAV

Resultatkravene som stilles i tabellene under skal være innfridd i løpet av 2020, med mindre annet er konkret angitt.

MÅL 1:	Redusere alvorlig kriminalitet
Rapportering:	Årsrapporten

STYRINGSPARAMETER 1:	Statsadvokatenes tidsbruk for å avgjøre spørsmål om tiltale, eller oversende saken til Riksadvokaten med innstilling vedrørende unge lovbrøyttere under 18 år
Rapportering:	Tertialvis
Resultatkrav: 15 dager fra statsadvokaten mottok saken fra politiet	

STYRINGSPARAMETER 2:	Gjennomsnittlig saksbehandlingstid i påtale- og klagesaker
Rapportering:	Tertialvis
Resultatkrav: 30 dager. 90 pst. av sakene skal være avgjort innen dette tidsrom.	

RAPPORTERINGSKRAV		Frekvens
R 1	Riksadvokaten sammenfatter og vurderer resultatene for politiets straffesaksbehandling i eget brev. Det er ønskelig at riksadvokaten i den forbindelse gir en overordnet vurdering av politiets innsats mot organisert kriminalitet og mulige tiltak om resultatene viser behov for det.	Tertialvis og årsrapport
R 2	Riksadvokaten rapporterer om innsatsen og resultatet av arbeidet mot økonomisk kriminalitet, herunder arbeidslivskriminalitet.	Tertialvis
R 3	Statsadvokatene skal medvirke til at påtalemyndigheten i politiet holder riktig reaksjonsnivå i påtaleavgjørelser og påstander for domstolene. Det er ønskelig at riksadvokaten redegjør for hvilket bilde statsadvokatenes tilsynsvirksomhet avtegner, samt gir sin vurdering av måloppnåelsen og eventuelle behov for tiltak.	Årsrapport

Oppdrag 1	Riksadvokaten skal i samarbeid med Politidirektoratet, Domstolsadministrasjonen, Kriminalomsorgsdirektoratet og Sekretariatet for konfliktrådene (Sfk), utarbeide en felles analyse av tidsbruken fra lovbrudd begås til straffegjennomføringen av ungdomsstraff/ungdomsoppfølging starter. Sfk tar initiativ til, leder og koordinerer samarbeidet.
Rapportering:	Frist 30.06.2020. Sfk skal levere felles rapport om oppdraget.
Formål/hensikt: Nordlandsforsknings følgeevaluering «Mellom hjelp og straff – fungerer nye straffereaksjoner for ungdommer etter intensjonen?» viser at for å få mest mulig gunstig effekt av straffereaksjonene ungdomsstraff og ungdomsoppfølging, så må tiden fra lovbrudd til start på straffegjennomføringen reduseres betraktelig.	
Beskrivelse: Virksomhetene skal i samarbeid analysere tidsbruk fra lovbrudd begås og til straffegjennomføring starter, samt vurdere tiltak for å begrense denne tidsbruken. Sfk leverer inn felles rapport om oppdraget, og Riksadvokaten bes bistå i dette arbeidet.	

Oppdrag 2	Riksadvokaten skal i samarbeid med Sekretariatet for konfliktrådene kartlegge hvilke saker som får ungdomsstraff og ungdomsoppfølging på hvilket overføringsgrunnlag, samt vurdere om det også er behov for tydeligere føringer for hvilke saker som anses egnet.
Rapportering:	Frist 30.06.2020. Riksadvokaten og Sfk skal levere felles rapport om oppdraget.
Formål/hensikt: Nordlandsforskning har gjennomført en evaluering av de to straffereaksjonene, og de viser blant annet til at det i dag synes å være variasjoner mellom politidistrikt som kan ha rettssikkerhetsmessige implikasjoner.	

MÅL 2:	En mer effektiv straffesakskjede med høy kvalitet
Rapportering:	Årsrapporten

RAPPORTERINGSKRAV		
R 4	Riksadvokaten redegjør for antall aktorater og rettsdager.	Tertialvis
R 5	Riksadvokaten redegjør for arbeidet med å utvikle fagledelse. I tillegg skal riksadvokaten vurdere hvordan dette har bidratt eller vil bidra til å bedre kvaliteten og effektiviteten i politiets straffesaksbehandling.	Årsrapport
R 6	Riksadvokaten orienterer om erfaringer med digital straffesaksbehandling og iretteføring.	Årsrapport

Oppdrag 3	Riksadvokaten og POD skal i fellesskap komme fram til aktuelle tiltak som kan iverksettes innenfor sine respektive ansvarsområder for å oppfylle målet om mer effektiv straffesakskjede med høy kvalitet.
Rapportering:	Tertialvis og årsrapport
Situasjonen på straffesaksområdet er krevende, med en vedvarende negativ utvikling over tid på flere parametere innenfor straffesaksavviklingen. Resultatene her må forbedres, og politiet og høyere påtalemyndighet må samarbeide for å oppnå dette. Det felles forbedringsarbeidet må ta utgangspunkt i en analyse av utfordringene både nasjonalt og i det enkelte politidistrikt. Tiltakene som settes inn kan være på nasjonalt nivå, men det må også være mulig å benytte forskjellige virkemidler i de ulike politidistriktene dersom utfordringsbildet tilsier det.	

Oppdrag 4	Riksadvokaten skal i løpet av 2020 gjennomføre et prosjekt som skal legge til rette for at rundskriv, instruks, veiledninger og annen faglig informasjon som er nødvendig for å ivareta oppgavene gjøres lettere tilgjengelig for påtalejurister i politiet.
Rapportering:	Tertialvis
<p><i>Beskrivelse av oppdraget i 2020:</i> Dokumentene skal i løpet av 2020 være gjennomgått og kvalitetssikret, samt valg av teknisk løsning utredet.</p> <p><i>Krav til løsning:</i> Informasjonen skal være ordnet, søkbar, kvalitetssikret, og den skal holdes løpende oppdatert. Informasjonen skal være tilgjengelig for offentligheten. Verken utvikling eller drift skal belaste politiets it-tjeneste.</p>	

Oppdrag 5	Riksadvokaten skal påbegynne arbeidet med ny påtaleinstruks
Rapportering:	årsrapport
<p>Formål/hensikt: Departementet skal utarbeide en ny forskrift til straffeprosessloven. Det viktig å få identifisert de bestemmelser i påtaleinstruksen som ikke må fastsettes i forskrift. Det vises til brev 22.05.2018 hvor departementet ba om at Riksadvokaten begynte arbeidet med å gjennomgå påtaleinstruksen med henblikk på å identifisere de bestemmelsene som bør reguleres i en ny instruks, og hvilke som må eller bør videreføres i ny forskrift. Gjennomgangen bør slutføres sommeren 2020.</p> <p>Arbeidet med ny påtaleinstruks bør slutføres i løpet av 2021. Det bør også ses hen til eksisterende rundskriv og oppdraget med tilgjengeliggjøring av informasjon.</p>	

5 STYRING OG KONTROLL

5.1. Effektiv drift

Riksadvokaten skal til enhver tid vurdere hvordan tildelte ressurser kan benyttes mest mulig effektivt.

Oppdrag 6	Riksadvokaten skal utarbeide en flerårig effektiviseringsplan som oppdateres årlig.
Rapportering:	Første tertialrapport/årsrapport
Det skal i årsrapporten redegjøres for planlagte og gjennomførte effektiviseringstiltak	

5.2. Internkontroll og risikovurderinger

Den høyere påtalemyndighet skal ha effektiv internkontroll, jf. økonomireglementet § 14 og bestemmelser om økonomistyring i staten pkt. 2.4, samt departementets instruks til riksadvokaten. En god internkontroll er særlig viktig på området for Den høyere påtalemyndighets fagledelse for å medvirke til at politidistriktene når de mål som er satt for straffesaksbehandlingen og bidra til at denne er effektiv og holder tilstrekkelig kvalitet.

I årsrapporten for 2020 skal Den høyere påtalemyndighet rapportere på om det er avdekket vesentlige svakheter i internkontrollen og hvilke forbedringstiltak som eventuelt er iverksatt.

Den høyere påtalemyndighet skal bruke risikostyring som verktøy i sin mål- og resultatstyring, jf. økonomireglementet § 4. God risikostyring skal bidra til bedre måloppnåelse innenfor de budsjetttrammer som stilles til disposisjon. Risiko- og vesentlighetsvurderingene skal relateres til mål- og resultatkravene for virksomheten i tildelingsbrevet, og inngå som integrert del av styringen.

Departementet er opptatt av at risikostyring settes i system. Risikovurderinger blir tema i dialogen med Den høyere påtalemyndighet. Den høyere påtalemyndighet skal sammen med årsrapporten for 2019 (15. mars 2020) oversende en overordnet risikovurdering for 2020 knyttet til måloppnåelsen. Risikovurderingene skal oppdateres og sendes departementet i forbindelse med andre tertialrapport. Den høyere påtalemyndighet skal i tillegg vurdere om det er andre forhold som ikke dekkes av dette tildelingsbrev, som bør inkluderes i risikovurderingene. Den høyere påtalemyndighet skal redegjøre for hvilke tiltak og kontrollaktiviteter som er iverksatt for å redusere risiko til et akseptabelt nivå.

Den høyere påtalemyndighet skal umiddelbart orientere departementet dersom det er andre vesentlige risikoer eller avvik innen virksomhetens område, herunder også saker som riksadvokaten mener departementet bør være kjent med.

RAPPORTERINGSKRAV		Frekvens
R 7	Riksadvokaten skal gi følgende rapportering om styring og kontroll (kapittel IV i årsrapporten): <ul style="list-style-type: none"> - Redegjørelse for og vurdering av internkontrollsystemet innenfor området fagledelse. - Omtale av eventuelle svakheter som er avdekket i virksomhetens øvrige internkontrollsystem, og hvilke forbedringstiltak som i tilfelle er satt i verk. 	Årsrapport

5.3. Nye retningslinjer for lokalisering av statlige arbeidsplasser

Reviderte retningslinjer for lokalisering av statlige arbeidsplasser og statlig tjenesteproduksjon ble fastsatt ved kgl. res. 8. november 2019. Disse erstatter tidligere retningslinjer. Det framgår her at fagdepartementet skal gjøre endelig vedtak om lokalisering av underliggende virksomheter i alle saker som er omfattet av retningslinjene, både ved nyetableringer, omlokalisering og nedleggelse av organisasjonsenheter. Virksomheten må i slike tilfeller forberede og forelegge sak for departementet for endelig vedtak.

6 ØVRIGE OPPDRAG OG FELLESFØRINGER

6.1. Vurdering av behov for retningslinjer

Oppdrag 7	Riksadvokatembetet bes i samråd med POD vurdere om det bør gis regler eller retningslinjer om adgangen for representanter for politiet og påtalemyndigheten til å benytte religiøse plagg når de opptrer i domstolene i straffesaker, og eventuelt komme med forslag til slik regulering. Vurderingene skal ikke omfatte regelverket som hører under Domstoladministrasjonen.
Rapportering:	15. august 2020

6.2. Fellesføringer fra Justis- og beredskapsdepartementet

6.2.1. Ny sikkerhetslov

Ny sikkerhetslov stiller tydeligere krav enn tidligere til at virksomheter som omfattes av sikkerhetsloven skal etablere et styringssystem for sikkerhet og at forebyggende sikkerhetsarbeid skal være en del av virksomhetens styringssystem.

RAPPORTERINGSKRAV		Frekvens
R 8	Virksomheten skal i årsrapporten for 2020 redegjøre for arbeidet med å integrere sikkerhetsstyringen i øvrig virksomhetsstyring, hvorvidt det er etablert rutiner for ledelsens gjennomgang av virksomhetens forebyggende sikkerhetsarbeid og om dette er gjennomført.	Årsrapport for 2020

6.3. Fellesføringer fra regjeringen

6.3.1. Inkluderingsdugnad, og utvikle rutiner og arbeidsformer i personalarbeidet med sikte på å nå målene for dugnaden

Virksomhetene skal arbeide for å utvikle rutiner og arbeidsformer for å nå målene for regjeringens inkluderingsdugnad. Virksomheten skal i årsrapporten redegjøre for hvordan rekrutteringsarbeidet har vært innrettet for å nå målet om fem pst, vurdere eget arbeid opp mot målene og omtale utfordringer og vellykkede tiltak. Har virksomheten hatt nyansettelser i faste eller midlertidige stillinger i 2020, skal andelen som har nedsatt funksjonsevne eller hull i CV'en rapporteres i årsrapporten, sammen med nyansettelser i faste eller midlertidige stillinger totalt. Virksomhetene skal rapportere i tråd med veiledningen.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet vil sende ut et rundskriv med utdypende forklaring på hvordan virksomhetene skal forstå fellesføringen og hvordan de skal framstille resultatene i årsrapportene.

7 STYRINGSDIALOG OG RAPPORTERING I 2020

7.1. Nærmere om årsrapporten

Justis- og beredskapsdepartementet skal rapportere til Stortinget om oppnådde resultater i budsjettproposisjonen for kommende år. Riksadvokatens årsrapport for 2020 vil danne grunnlag for denne rapporteringen. Departementet kommer tilbake til frister for innspill av materiale til bruk i arbeidet med statsbudsjettet.

Den høyere påtalemyndighet skal innen 15. mars 2021 oversende årsrapporten for foregående år elektronisk til postmottak@jd.dep.no. Det vises til bestemmelsene pkt. 1.6.1 for oppsett og pkt. 2.3.3, jf. pkt. 3, for årsregnskap samt Finansdepartementets rundskriv R-115 om *Utarbeidelse og avleggelse av statlige virksomheters årsregnskap*. Kopi av årsrapporten skal sendes til Riksrevisjonen. Årsrapporten skal publiseres på virksomhetens hjemmesider innen 1. mai. Videre legges det til grunn at Den høyere påtalemyndighet og Politidirektoratet orienterer hverandre.

7.2. Nærmere om tertialrapportene

Tertialrapportene skal fokusere på eventuelle vesentlige avvik fra fastsatte mål og krav, og redegjøre for korrigerende tiltak. Ved eventuelle resultatavvik skal riksadvokaten vurdere årsak til avvik, risiko/prognose ved årsslutt, samt eventuelle tiltak som skal iverksettes. Riksadvokaten skal avgi en regnskapsrapportering for Den høyere påtalemyndighet per første og andre tertial. Rapporteringen skal vise budsjett, regnskap og prognose for resten av året på tildelte budsjettkapitler og poster. Vesentlige avvik fra budsjetttrammer og forutsetninger skal forklares (avviksforklaring).

Det skal rapporteres til følgende frister:

- 1. Rapport 1. januar – 30. april skal leveres innen: 31. mai 2020
- 2. Rapport 1. mai – 31. august skal leveres innen: 1. oktober 2020
- Årsrapport skal leveres innen 15. mars 2021

7.3. Styringsdialogmøter

Det vises til vedlagte styringskalender (vedlegg 1).

8 BUDSJETTTRAMMEN FOR 2020

Følgende midler stilles til disposisjon for Den høyere påtalemyndighet i 2020, jf. vedtak i Stortinget 12. desember 2019.

<i>Kap. 445</i>		<i>(i 1 000 kroner)</i>
<i>post 01</i>	<i>Driftsutgifter</i>	<i>277 795</i>

<i>Kap. 3445</i>		<i>(i 1 000 kroner)</i>
<i>post 02</i>	<i>Refusjoner</i>	<i>3 100</i>

De viktigste endringer/nye tiltak som er innarbeidet i budsjetttrammen for Den høyere påtalemyndighet for 2020:

<i>Tiltak</i>	<i>Beløp (i 1000 kr)</i>
<i>Styrke fagledelsen</i>	<i>10 000</i>
<i>Flytting av oppgaver fra politi til Den høyere påtalemyndighet</i>	<i>1 250</i>
<i>Omdisponering - JustisCert</i>	<i>-45</i>
<i>Kompensasjon for utleier</i>	<i>3 000</i>
<i>Kompensasjon for lønns- og prisstigning</i>	<i>5 843</i>
<i>Avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen</i>	<i>-1 310</i>

9 VEDLEGG

Vedlegg 1 Styringskalender for 2020

Vedlegg 2 Budsjettfullmakter for 2020

STYRINGSKALENDER FOR 2020

Måned	Beskrivelse	Tidspunkt
Januar		
Februar	Forklaringer til statsregnskapet for 2019 - innspill til Meld. St. nr. 3	1. februar*
	Statsbudsjettet 2020 - Forslag til budsjettendringer og større omprioriteringer 1. halvår 2020 (Revidert nasjonalbudsjett)	15 februar*
Mars	Årsrapport for 2019 inkludert årsregnskap + overordnede risikovurderinger for 2020.	15. mars
	Styringsdialogmøte (årsrapport 2019)	30. mars
April	Statsbudsjettet 2021 – Innspill til rammefordeling	Ultimo april*
Mai	Rapportering 1. tertial 2020	31. mai
Juni	Statsbudsjettet 2022 – Foreløpige innspill til satsningsforslag/budsjetttiltak	Primo juni*
	Styringsdialogmøte 1. tertialrapport	15. juni
Juli	Foreløpig innspill budsjettendringer og omprioriteringer 2. halvår 2020 (nysaldering)	Ultimo juni*
August		
September	Forslag til budsjettendringer og større omprioriteringer i 2. halvår 2020 (nysaldering)	15. september*
	Innspill til langsiktig utgiftsbehov m.v.	Medio september*
Oktober	Rapportering 2.tertial 2019 + oppdaterte risikovurderinger	1.oktober

	Styringsdialogmøte 2. tertialrapport	19. oktober
	Statsbudsjettet 2022 – Endelige innspill til satsningsforslag, budsjetttiltak og konsekvensjusteringer	Ultimo oktober*
November		
Desember	Tildelingsbrev sendes ut etter at Stortinget har behandlet Prop. 1 S (2020-2021)	Fortrinnsvis innen 31. desember

*) Departementet kommer nærmere tilbake til dette i særskilte bestillinger. Fristene er foreløpige og det tas forbehold om behov for justeringer

BUDSJETTFULLMAKTER FOR 2020

Bevilgningsreglementet har flere bestemmelser som gir Kongen fullmakt til å fastsette unntak fra de hovedprinsipper som reglementet ellers er basert på. Gjeldende vilkår for bruk av unntaksbestemmelsene fremgår av kgl.res. av 2. desember 2005 og er redegjort for i Finansdepartementets rundskriv R-110/2017 Fullmakter i henhold til bevilgningsreglementet. Det vises også til Finansdepartementets veileder for statlig budsjettarbeid, jf. R-0634 B, som forklarer budsjettfullmaktene nærmere.

Nedenfor omtales følgende typer budsjettfullmakter:

- Fullmakter som må delegeres for hvert budsjettår, jf. pkt. A nedenfor.
- Fullmakter som Riksadvokaten må søke Justis- og beredskapsdepartementet om samtykke til å benytte seg av i hvert enkelt tilfelle, jf. pkt. B.

Fullmaktene vil ev. kunne trekkes tilbake av Justis- og beredskapsdepartementet dersom fullmaktene ikke nyttes etter forutsetningene.

A. Budsjettfullmakt som må delegeres hvert år, og som med dette delegeres til Riksadvokaten

- Fullmakt til nettobudsjettering ved utskifting av utstyr på de vilkår som fremgår av rundskriv R-110 Fullmakter i henhold til bevilgningsreglementet.
- Fullmakt til å inngå leieavtaler (eksklusive husleieavtaler) og avtale om kjøp av tjenester utover budsjettåret, på de vilkår som fremgår av rundskriv R-110 Fullmakter i henhold til bevilgningsreglementet.
- Fullmakt til å inngå husleieavtaler på de vilkår som fremgår av instruks om håndtering av bygge- og leiesaker i statlig sivil sektor, senest oppdatert 13. januar 2017 av Kommunal- og moderniseringsdepartementet.
- Overskridelse av investeringsbevilgninger mot tilsvarende innsparing under driftsbevilgninger under samme budsjettkapittel, begrenset til 5 prosent av bevilgningen under post 01, på de vilkår som fremgår av rundskriv R-110 Fullmakter i henhold til bevilgningsreglementet.

B. Budsjettfullmakt som Riksadvokaten må søke departementet om samtykke til å benytte seg av i hvert enkelt tilfelle

- Overskridelse av driftsbevilgninger til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i de fem påfølgende budsjettår, på de vilkår som fremgår av rundskriv R-110 Fullmakter i henhold til bevilgningsreglementet.
- Overføring av inntil 5 pst. av ubrukt driftsbevilgning fra ett år til neste, på de vilkår som fremgår av rundskriv R-110 Fullmakter i henhold til bevilgningsreglementet.

reglementet. Riksadvokaten sender søknad til Justis- og beredskapsdepartementet i forbindelse med regnskapsrapporten per 31. desember.

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT

Se adresseliste

Deres ref.

Vår ref.
18/3716 – EISK

Dato
04.03.2019

Supplerende tildelingsbrev – utredning av økonomiske og administrative konsekvenser av endringer i straffeprosessloven

Supplerende tildelingsbrev nr:	1
Oppdrag:	Utrede økonomiske og administrative konsekvenser av endringer i straffeprosessloven som beskrevet i dette oppdragsbrevet
Frist for tilbakemelding:	Førsteutkast: 4. mai 2020 Endelig svar: 5. juni 2020
Budsjettkapittel, post og evt. prosjektnummer:	Kap. 440, post 01

Bakgrunn

Vi viser til dialog om oppfølging av Straffeprosessutvalgets utredning og til pkt. 6.2 i tildelingsbrevet til Politidirektoratet 2019; «*I forbindelse med departementets oppfølging av NOU 2016: 24 Ny straffeprosesslov er det behov for bistand og samarbeid med POD i utredningen av økonomiske og administrative konsekvenser*».

Nedenfor beskrives innretningen på oppfølging av utvalgets forslag på en rekke temaer. Det tas sikte på å fremme dette som en proposisjon for Stortinget våren 2021.

Postadresse Kontoradresse
Postboks 8005 Dep Gullhaug Torg 4A
0484 Oslo

Leveringsadresse
Varemottak
Akersgata 59
0180 Oslo

Telefon - sentralbord
22 24 90 90
Org.nr.: 972 417 831

Politiavdelingen
Eivind Skeie
46688898
eivind.skeie@jd.dep.no

Beskrivelse av oppdrag

Vi ber om at Politidirektoratet og Den høyere påtalemyndighet utreder de økonomiske og administrative konsekvensene av de konkrete forslagene skissert nedenfor. Enkelte av forslagene vil i liten grad berøre politiet og påtalemyndigheten, men listes opp slik at helheten av endringene innen de valgte temaene fremkommer.

Hovedmålet med endringene er at de legger til rette for en rettssikker og mer effektiv straffesaksbehandling. Vi ber om tilbakemelding dersom virksomhetene mener det er behov for justeringer eller endringer for å sikre at endringsforslagene støtter opp under dette målet. Departementet forutsetter at endringsforslagene kan gjennomføres innenfor gjeldende budsjettammer.

Utredningen må synliggjøre gevinster eller eventuelle kostnader i form av tidsbruk for politiet og påtalemyndigheten. Der gevinster og kostnader kan kvantifiseres i form av tid, statistikk, antall saker, kroner eller lignende ber vi om at dette gjøres. Der dette ikke lar seg gjøre, eller vil være uhensiktsmessig, ber vi om at vurderingene beskrives kvalitativt. Dersom det avdekkes at enkelte av endringsforslagene medfører kostnader som er større enn gevinstene (økt tidsbruk for berørte aktører totalt sett), ber departementet om at det gis forslag til justeringer for å oppnå en mer effektiv saksbehandling totalt sett.

1. FORNÆRMEDE OG BISTANDSADVOKATEN MV.

Vi ber om å få utredet konsekvensene av følgende forslag:

- Oppheve ubetinget rett til bistandsadvokat etter straffeprosessloven § 107 a første ledd bokstav a ved brudd på oppholds- og besøksforbud (straffeloven § 168) og seksuell handling (straffeloven § 304).
- Senke terskelen for oppnevning av koordinerende bistandsadvokat, og eventuelt åpne for at retten kan legge flere av oppgavene som i dag utføres av den enkelte bistandsadvokaten til den koordinerende bistandsadvokaten.
- Innføre kompetanse for domstolene til å:
 - Gjøre unntak fra retten til bistandsadvokat der fornærmede klart ikke har behov for bistand, på grunn av sakens karakter eller forhold ved vedkommende selv (dette vil antakelig være mest aktuelt ved forsøk og i saker som gjelder handlinger i nedre sjikt av straffebud).
 - Fastsette rammene for bistandsadvokatoppdraget ved oppnevningen, herunder beslutte begrensninger i bistandsadvokatens tilstedeværelse i rettsmøter eller oppnevne for en bestemt del av saken, for eksempel et bevisopptak eller et avhør.
 - Pålegge felles bistandsadvokat hvor det er flere fornærmede, dersom det ikke foreligger interessemotsetninger mellom de fornærmende eller andre spesielle forhold taler imot det, slik som stor geografisk avstand.

- Bestemme at bistandsadvokatens ansvar for å fremme et sivilt krav kan overlates en annen bistandsadvokat i saken, en koordinerende bistandsadvokat eller påtalemyndigheten, dersom prosessøkonomiske grunner tilsier det og det er forsvarlig av hensyn til kravshavers interesser.

2. PÅTALEMYNDIGHETEN OG PÅTALEVEDTAK

Vi ber om å få utredet konsekvensene av følgende forslag:

- Innføre adgang for påtalemyndigheten til å gi forhåndstilsagn om straffepåstand («plea bargaining»), som kun kan overprøves av domstolene når det er klart at reaksjonsfastsettelsen ellers vil bli feil. Det er ønskelig å innrette en slik endring på en måte som vil virke motiverende for å øke antall tilståelser. Samtidig er det en fare for at mistenkte som også uten en slik ordning ville tilstått, ikke vil avgi forklaring før forhåndstilsagn foreligger.
- Klargjøre og lovfeste at politimester og leder av statsadvokatembete har instruksjonsmyndighet i den enkelte straffesak. Dette vil kunne bidra til å tydeliggjøre forventningen til og behovet for overordnet ledelse og styring av påtalemyndighetens håndtering av straffesaker. Dette kan gi en mer hensiktsmessig tilskjæring av etterforskning og irettføring av enkelte straffesaker, begrunnet i effektivitets- og ressurs hensyn.
- Lovfeste at høyere nivå i påtalemyndigheten har instruksjonsmyndighet i enkeltsaker.
- Innføre en generell adgang for riksadvokaten til å delegere påtalekompetanse for visse sakstyper, for å gi større fleksibilitet og mulighet for bedre ressursutnyttelse, noe som også kan medføre kortere saksbehandlingstid.
- Utvide statsadvokatenes adgang til å delegere påtalekompetanse til politiet i enkeltsaker. Delegasjon av påtalekompetanse vil i hovedsak være aktuelt i sakene der det i dag oppnevnes politiaktør. En slik endring antas ikke å medføre merarbeid for påtalemyndigheten i politiet, som uansett vil utforme siktelse og begrunne denne i en påtegning til statsadvokaten. Kanskje tvert imot. Det antas at dersom politiet treffer påtaleavgjørelsen samtidig, vil det frigjøre ressurser hos statsadvokatene til å behandle mer alvorlige saker raskere og til å drive mer fagledelse.
- Innføre kompetanse for politiet til å treffe beslutning om henleggelse i alle saker, eventuelt begrenset til påtalejurister med utvidet påtalekompetanse og til sakstyper hvor ikke riksadvokaten har bestemt at henleggelse skal besluttes av statsadvokaten. En slik endring antas å være ressursbesparende for statsadvokatembetene, som vil treffe færre henleggelsesbeslutninger. Tilsvarende vil riksadvokatembetet få færre klager til behandling, som istedenfor vil måtte behandles på statsadvokativnivå.
- Avskaffe kravet om samtykke for at møtende aktør kan frafalle riksadvokattiltale. Forslaget innebærer at det i de aktuelle sakene ikke må brukes ressurser på å innhente samtykke, men det er antakelig neppe snakk om nevneverdige besparelser.
- Tydeliggjøre i loven statsadvokatenes ansvar for fagledelse. God fagledelse av påtalejuristene i politiet er en viktig forutsetning for høy kvalitet og effektivitet i straffesaksbehandlingen, og en slik endring vil understreke viktigheten av fagledelse, og dermed være et bidrag til god fagledelse.

- Utvide riksadvokatens adgang til å overføre saker til Spesialenheten i tilfeller hvor hensyn til uavhengighet, offentlig tillit eller andre grunner tilsier det. En slik endring kan etter departementets syn ha gode grunner for seg, men behovet er usikkert.
- Presisere i loven at påtalevedtak skal treffes innen rimelig tid. Et slikt krav følger allerede av EMK og forslaget innebærer ingen endring av gjeldende rett.
- Lovfeste de viktigste henleggelsesgrunnene og utvide de formelle grunnlagene for henleggelse, herunder å la adgangen til å henlegge en sak av kapasitetsgrunner komme til uttrykk i loven. En slik lovfesting vil legge til rette for oversikt og kontroll med henleggelsespraksis, noe som er en forutsetning for god styring og effektiv ressursutnyttelse.
- Avskaffe krav om påtalebegjæring fra offentlig myndighet, idet strafforfølgning i slike saker som regel uansett forutsetter anmeldelse fra vedkommende myndighet.
- Klargjøre og forenkle lovens regulering av straffeforfølgningsplikten. Endringen er primært av lovteknisk og systematisk karakter.
- Foreta en viss oppmykning av vilkårene for å kunne gi påtaleunntatelse.
- Presisere i straffeprosessloven § 225 første ledd at det er påtalemyndigheten som har det formelle og overordnede ansvaret for etterforskningen i straffesaker.
- Synliggjøre i loven hvilke oppgaver som ligger til påtalejuristens rolle som etterforskningsleder og at etterforskning iverksettes av påtalemyndigheten, hvilket kan gi grunnlag for bedre ledelse av etterforskningsarbeidet i politiet.

3. TINGRETTENS BEHANDLING AV STRAFFEKRAVET OG REGLER OM SAKSBEHANDLINGEN

Departementet ønsker å foreslå endringer som legger til rette for mer aktiv dommerstyring og derved en mer effektiv og konsentrert prosess, særlig i de store og kompliserte straffesakene. Det er et mål at forslagene skal innrettes slik at de vil bidra til en mer effektiv straffesaksbehandling. Vi ber om å få utredet konsekvensene av følgende forslag:

- Forankre i straffeprosessloven prinsippet om dommerstyrt saksstyring, både på saksforberedelsesstadiet og under hovedforhandlingen. I tillegg bør forarbeidene gi klart uttrykk for at det er ønskelig med et kulturskifte, slik at dommerne inntar en aktiv lederrolle. Det vil være aktuelt å implementere lovutkastet §§ 30-1, 34-7 og 35-1 i kapittel 21 og 22 i gjeldende lov, men med nødvendige tilpasninger. Mer aktiv saksstyring er i første rekke aktuelt i større saker, og det foreslås fleksible regler som sikrer at små og ukompliserte saker fortsatt kan behandles med en helt begrenset saksforberedelse.
- Innføre krav om at bevisoppgaven må inneholde en kort begrunnelse for, og andre viktige opplysninger om, det enkelte bevis. Dette kan bidra til å bevisstgjøre partene om behovet for de enkelte bevis og gi retten et bedre grunnlag for å behandle saken samt styre og kontrollere bevisførselen. Begrunnelsen og opplysningene skal ikke være utførlige eller detaljerte, og regelen bør utformes slik at kravet til begrunnelse ses på bakgrunn av hva som er hensiktsmessig i den enkelte sak. Selv om ordlyden i straffeprosessloven § 262 første ledd ikke stiller krav til innholdet av bevisoppgaven, har Riksadvokaten instruert påtalemyndigheten om å utarbeide utfyllende bevisoppgaver, slik at det er grunn til å tro at dette i noen grad allerede praktiseres, jf.

Riksadvokatens kvalitetsrundskriv ([RA-2018-3](#)) punkt 4.10.2. Oversendelsen bør også inkludere opplysninger av betydning for beramning og gjennomføring av hovedforhandlingen.

- Utvide forsvarers plikt til å inngi tilsvar. Etter gjeldende rett er forsvarer pålagt å opplyse om hvilke bevis han vil føre, om det begjæres etterforskingsskritt, om det kreves oppnevnt sakkyndige meddommere, se straffeprosessloven § 265. Forsvarer skal også uttale seg om eventuelle sivile krav. Dette følges antakelig i varierende grad, noe som må anses som mindre heldig. Det foreslås at disse opplysningene skal sendes til retten, noe som trolig vil ha en viss disiplinerende effekt. I forslaget til endring bør det gå frem at forsvarer også, så langt forsvareropdraget tilsier det, bør angi hvilke deler av sakens faktiske og rettslige sider forsvaret anser omtvistet, se lovutkastet § 34-4 (2) bokstav a. Dette vil føre til økt tidsbruk for forsvarer sammenlignet med dagens praksis. Det vil også trolig føre til merutgifter til økt salær og/eller krav til økt salær. Et krav om tilsvar antas likevel, i samspill med øvrige forslag til endringer, å gi retten grunnlag for å drive bedre saksforberedelse og føre til større konsentrasjon og effektivitet ved gjennomføringen av hovedforhandlingen. Det antas at tilsvar i utgangspunktet bør være obligatorisk, men at det bør være svært kortfattet i mindre saker, og videre at retten skal ha adgang til å bestemme at tilsvar kan unnlates i mindre og enkle saker. Et alternativ er at forsvarer bare har tilsvarsplikt dersom retten pålegger det. En tredje mulighet er å gjøre det obligatorisk å gi visse opplysninger, slik som i dag (se straffeprosessloven § 265), men med en mulighet for retten i større og kompliserte saker til å oppfordre forsvarer til også å gi opplysninger som nevnt i lovutkastet § 34-4 (2) bokstav a.
- Kreve at påtalemyndigheten skal oversende dokumentbevisene som skal føres for retten, sammen med tiltalen og bevisoppgaven. Dette antas å ville gi retten bedre forutsetninger for aktiv saksstyring i saksforberedelsen, uten at det påfører påtalemyndigheten nevneverdig merarbeid.
- Tydeliggjøre rettens adgang til å gjøre seg kjent med politidokumentene i straffesaken og utvide den til å gjelde på alle stadier av saken, slik at retten bedre kan følge med på og kontrollere bevisføringen og omfanget av denne. Retten vil også få tilgang til politiforklaringer som leses opp under hovedforhandlingen. Det antas at forslaget vil medføre en samlet ressursbesparelse gjennom mer konsentrerte hovedforhandlinger i større og kompliserte straffesaker, selv om dommeren i noen saker vil bruke noe mer tid under saksforberedelsen.
- Begrense tiltalte, fornærmede og etterlattes krav på tilstedeværelse i saksforberedende møte til tilfeller hvor slik tilstedeværelse er nødvendig, og fastsette at møtet som regel avholdes som fjernmøte. Forslaget er ment å legge til rette for at saksforberedelse kan skje effektivt i fjernmøte, samtidig som det ikke utelukker at avklaringer kan skje gjennom uformell kontakt mellom aktørene og retten som i dag, når det er mest hensiktsmessig. Spørsmålet om det er nødvendig med saksforberedende møte skal bero på rettens skjønn.
- Utvide rettens adgang til å treffe beslutninger under saksforberedelsen etter skriftlig behandling, til alle saker hvor ikke muntlig behandling etter en konkret vurdering er nødvendig. Forslaget antas å legge til rette for en mer effektiv saksforberedelse, ved at det ikke stilles krav om muntlig behandling i saker hvor det ikke er behov for det.

- Gi retten hjemmel til å kreve skriftlig redegjørelse fra påtalemyndigheten utenfor «særlige tilfeller», samt gi påtalemyndigheten uttrykkelig kompetanse til å sende inn en slik redegjørelse på eget initiativ. Redegjørelsen kan gjelde enkelte utvalgte spørsmål og ikke nødvendigvis hele saken. Det antas at økt bruk av skriftlig redegjørelse i større eller kompliserte saker kan bidra til en mer effektiv og rasjonell saksforberedelse. Retten bør bare be om redegjørelse i de sakene der den etter en konkret vurdering finner at det er et reelt behov for slik klargjøring. Et typisk eksempel er der straffesaken inneholder underliggende sivilrettslige problemstillinger slik som bl.a. i saker om skattesvik. Det vises til merknadene om regelens anvendelsesområde i rapporten «Bedre og mer effektiv straffesaksbehandling» punkt 5.3.3 samt vedlegg 1 side 36.
- Gi retten hjemmel til å pålegge partene å inngi sluttinnlegg før hovedforhandlingen i store og kompliserte saker. Virkemiddelet vil antakelig særlig være aktuelt der det har skjedd en utvikling siden påtalemyndighetens oversendelse og forsvarers tilsvarende svar. Det vil isolert sett innebære økt tidsbruk for påtalemyndigheten og forsvarere. Det antas at sluttinnlegg kan være et nyttig virkemiddel i enkelte store eller kompliserte saker og legge til rette for en mer konsentrert hovedforhandling. Sluttinnleggene skal være oversiktspregede.
- Åpne for noe mer skriftlig bevisføring, slik at disposisjon, illustrasjon, oversikt eller annet hjelpemiddel kan brukes i hensiktsmessig utstrekning, og at skriftlige bevis kan gjennomgås uten opplesning, som etter tvisteloven § 26-2. Det antas at forslaget vil bidra til at bevisføringen i straffesaker skjer på en mer effektiv og rasjonell måte enn i dag.
- Klargjøre i loven at det er adgang for partene til å føre bevis under innledningsforedraget og utvide rammene for forsvarers innledende bemerkninger, der dette er hensiktsmessig, i tråd med det som antakelig allerede er praksis i de fleste tilfeller.
- Utvide rettens adgang til å avskjære bevis og forenkle dagens bevisavskjæringsregler. Utvidelsen vil særlig bestå i at retten gis adgang til å nekte ført bevis når bidraget til sakens opplysning ikke står i et rimelig forhold til hensynet til effektiv saksavvikling, sml. lovutkastet § 7-3. Særreguleringen av «bevis som er for hånden» foreslås også avskaffet, jf. §§ 292 og 293. Det antas at forslaget kan føre til mer konsentrerte hovedforhandlinger, særlig i saker med omfattende bevisførsel. Samtidig vil en mer robust bevisavskjæringsregel kunne føre til at aktørene blir mer bevisste på kravene til bevisføringens relevans og forholdsmessighet, noe som igjen gir et potensial for besparelser. En foreløpig antakelse er at regelen bør utformes som en kan-regel, idet hensynet til en smidig prosess og andre hensyn kan tale for at retten unnlater å ta stilling til et vanskelig eller tidkrevende bevisavskjæringsspørsmål.
- Åpne for at lagmannsretten kan bygge på uomtvistede deler av underinstansens dom, jf. § 331 tredje ledd, uten at denne leses opp i større utstrekning enn nødvendig, sml. § 305. Endringen vil kunne medføre at det spares tid under ankeforhandlingen som ellers ville vært brukt til opplesning, men det må sikres at også meddommerne i nødvendig utstrekning er innforstått med innholdet i underinstansens dom. I rapporten «Bedre og mer effektiv straffesaksbehandling i domstolene» punkt 6.3 anbefales det at adgangen etter straffeprosessloven § 331 tredje ledd brukes i større

utstrekning enn i dag og kan gi mulighet til tidsgevinst i en del saker. Det er derfor aktuelt å gi signaler om dette i forarbeidene.

For øvrig er det aktuelt å sende følgende forslag på høring:

- Innføre begrensninger i ankeinstansens overprøving av saksstyrende avgjørelser, etter mønster av tvisteloven § 29-3 (2) og (3). Formålet er å redusere prøvingsintensiteten ved anke over rettens avgjørelser om saksbehandlingen eller bevisføringen. Det antas at dette vil motvirke at retten blir for tilbakeholden i sin saksstyring, herunder ved tilskjæring av bevisføring. Det antas også at en slik regel vil kunne føre til færre opphevelser etter anke.
- Lempeligere krav til tilståelsesdom for poster i siktelsen som kun kan straffes med bøter, det vil si at det kun stilles krav om skylderkjennelse og ikke en full uforbeholden tilståelse for disse forholdene. Forholdene kunne i prinsippet derfor vært avgjort ved forelegg. En slik regel vil kunne føre til at saken ikke returneres til påtalemyndigheten fordi siktede ikke husker ett eller flere forholdene, som noen ganger forekommer. Forutsetningen er som nevnt at de aktuelle forholdene kun kvalifiserer til bøter, samt at retten ikke finner pådømmelse betenkkelig.

4. TINGRETTENS SAMMENSETNING

Vi ber om å få utredet konsekvensene av følgende forslag:

- Åpne for at saker om ikke vedtatt forelegg kan pådømmes uten lekdommere, selv om strafferammen er høyere enn ett års fengsel. Det oppstilles dermed ikke krav utover det gjeldende vilkåret om at behandlingsmåten ikke må være «betenkkelig». Dette forutsetter en konkret vurdering av om sakens kompleksitet, alvorlighetsgrad eller øvrige omstendigheter krever bruk av lekdommere. Dersom det er aktuelt å idømme fengsel eller samfunnsstraff, bør dette normalt medføre at tingretten skal settes med lekdommere.
- Gi dommerfullmektiger kompetanse til å behandle saker om grov narkotikaovertrødelse selv om strafferammen er inntil 10 års fengsel. Det antas at erfarne dommerfullmektiger i mange tilfeller vil kunne håndtere slike saker på en god måte, og at dette vil kunne ha en viss positiv effekt på saksavviklingen i tingrettene. På denne bakgrunn forventes det en noe kortere saksbehandlingstid.

5. GJENÅPNING

Vi ber om å få utredet konsekvensene av følgende forslag:

- Mer fleksible regler for når fornærmede og etterlatte skal involveres i en sak om gjenåpning. Det vil si at involvering kun skjer «når saken tilsier det». Endringen kan bidra til at det ikke brukes unødvendige ressurser på involvering av pårørende, og at disse også slipper belastningen med å bli unødvendig involvert.
- Oppheve adgangen til å beslutte gjenåpning før rettskraft av visse dommer, ettersom regelen er unødvendig.
- Kommisjonen for *gjenopptakelse* av straffesaker endrer navn til Kommisjonen for *gjenåpning* av straffesaker. Endringen antas å ha helt begrensede økonomiske og

administrative konsekvenser, og det antas at ebentuelle merutgifter kan tas innenfor virksomhetenes gjeldende rammer.

Departementet legger til grunn at justeringer i saksbehandlingssystemer som følge av endring i ordlyd og renummerering av paragrafer dekkes innenfor virksomhetenes gjeldende budsjетrammer. Departementet ber om tilbakemelding på hvor lang tid virksomhetene trenger fra lovendringene er vedtatt til de kan ikraftsettes.

Departementet ber om en samlet og omforent vurdering fra Politidirektoratet og Den høyere påtalemyndighet, og oppfordrer virksomhetene til å ta kontakt dersom det er behov for avklaringer underveis i arbeidet.

6. DIVERSE

Vi ber om å få utredet konsekvensene av følgende forslag:

- Gi retten tilsvarende adgang til å nekte forfulgt et sivilt krav fremmet av påtalemyndigheten etter straffeprosessloven § 427, som for sivile krav fremmet av bistandsadvokaten eller skadelidte, jf. straffeprosessloven § 428 fjerde ledd. Det vil si dersom det «åpenbart er mest hensiktsmessig å behandle kravet i sivilprosessens former».
- Endre straffeprosessloven § 252 tredje ledd slik at påtalemyndigheten i tiltalebeslutningen, i tillegg til å angi det sivile kravets størrelse, så langt mulig skal måtte beskrive det krav som gjøres gjeldende, samt angi den faktiske og rettslige begrunnelsen for kravet, slik det følger av straffeprosessloven § 264 b annet ledd for så vidt gjelder krav fremmet av fornærmede.
- Tilføye i straffeprosessloven § 262 første ledd en adgang for retten – eventuelt etter oppfordring fra forsvarer – til å be om en mer utførlig angivelse av det sivile kravet «når dette er nødvendig for en forsvarlig behandling av det sivile kravet».
- Innføre en frist for å endre krav, påstand og påstandsgrunnlag for sivile krav, for eksempel 14 dager før hovedforhandlingen. Fristen skal også gjelde for nye bevis, i den grad det er nødvendig for en forsvarlig behandling av det sivile kravet. Fristen skal ikke være preklusiv, men en oversittelse av fristen vil i stedet inngå som et moment i vurderingen av om det sivile kravet heller bør forfølges i sivilprosessens former, jf. straffeprosessloven § 428 annet ledd og eventuelt § 427, eller utsettes etter § 431. Meningen er ikke å innføre et nytt ledd i saksforberedelsen i «massesakene», men å sørge for at mer kompliserte sivile krav blir godt nok forberedt til at de kan behandles forsvarlig i straffesaken.
- Oppheving av ordningen med private straffesaker.
- Påtalemyndigheten skal kun uttale seg om krav om erstatning og oppreisning etter strafforfølgning når Statens sivilrettsforvaltning (SRF) ber om det, jf. straffeprosessloven § 449 første ledd annet punktum. Formålet er kortere saksbehandlingstid i politiet før kravet sendes til SRF.

Frist for å gi endelig svar på oppdraget er 5. juni 2020. Førsteutkast til svar leveres innen 4. mai 2020, hvor synliggjøring av temaene med størst konsekvenser (gevinster og eventuelle kostnader) fremkommer. Det presiseres at forslagene til lovendringer i sin art er ment å gi gevinster i form av en rettssikker og mer effektiv straffesaksbehandling. Til orientering er tilsvarende brev sendt til Domstolsadministrasjonen.

Med hilsen

Astri Tverstøl
fung. ekspedisjonssjef

Steffen Evju
avdelingsdirektør

Dokumentet er godkjent og sendes uten signatur

Adresseliste:
Politidirektoratet
Den høyere påtalemyndighet

Kopi til: Riksrevisjonen

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT

Riksadvokaten
Postboks 2102 Vika
0125 OSLO

Deres ref.

Vår ref.
19/5143 - EVRA

Dato
12.03.2020

Statsbudsjettet 2020 - supplerende tildelingsbrev Den høyere påtalemyndighet

Justis- og beredskapsdepartementet viser til tildelingsbrev 10. januar 2020. Videre viser vi til Finansdepartementets rundskriv R-2/2020 om overføring av ubrukte bevilgninger fra 2019 til 2020.

Justis- og beredskapsdepartementet bekrefter følgende overføring fra 2019 til 2020 for Den høyere påtalemyndighet:

Kap. og post	Beskrivelse	Overføring	Ny bevilgning i kroner
445, 01	Den høyere påtalemyndighet, driftsutgifter	8 136 000	285 931 000

Med hilsen

Sven Olav Gunnerud
avdelingsdirektør

Eva Raaberg
fagdirektør

Postadresse Kontoradresse
Postboks 8005 Dep Gullhaug Torg 4A
0030 Oslo 0484 Oslo

Leveringsadresse
Varemottak
Akersgata 59
0180 Oslo

Telefon - sentralbord
22 24 90 90
Org.nr.: 972 417 831

Sivilavdelingen
Eva Raaberg
22 24 52 76
eva.raaberg@jd.dep.no

Dokumentet er godkjent og sendes uten signatur

Kopi til
Riksrevisjonen

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT

Riksadvokaten
Postboks 2102 Vika
0125 OSLO

Deres ref.

Vår ref.
19/5143 - EVRA

Dato
26.06.2020

Statsbudsjettet 2020 – supplerende tildelingsbrev nr. 3

Justis- og beredskapsdepartementet viser til tildelingsbrevet for 2020 10. januar 2020 og supplerende tildelingsbrev 4. mars 2020 og 12. mars 2020. Videre viser vi til Prop. 117 S (2019–2020) og Prop. 127 S (2019–2020), jf. Innst. 360 S (2019–2020). Det er foretatt følgende endringer over kap. 445 Den høyere påtalemyndighet, post 01 Driftsutgifter:

Beskrivelse	Beløp i 1 000 kroner
Bevilgning jf. tildelingsbrev 2020	277 795
NAV-sakene	2 300
Korte statsadvokatkonstitusjoner	10 000
Total bevilgning	290 095

NAV-sakene

Arbeids- og velferdsetaten har tolket trygderegelverket feil, slik at flere personer kan være uriktig straffedømt. Arbeidet med gjenåpning av de uriktige straffedommene har tatt mer tid enn først antatt. Setteriksadvokaten er derfor oppnevnt for en ny periode ut året til å håndtere sakene. Det er med bakgrunn i dette bevilget 2,3 mill. kroner i 2020 til Den høyere påtalemyndighet.

Økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet

I forbindelse med virusutbruddet har restansene i domstolene økt. Det er iverksatt tiltak for å bedre saksavviklingen og bygge ned restansene. Det er behov for å styrke kapasiteten i domstolene, påtalemyndigheten i politiet og Den høyere påtalemyndighet.

Postadresse
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

Kontoradresse
Gullhaug Torg 4A
0484 Oslo

Leveringsadresse
Varemottak
Akersgata 59
0180 Oslo

Telefon - sentralbord
22 24 90 90
Org.nr.: 972 417 831

Sivilavdelingen
Eva Raaberg
22 24 52 76
eva.raaberg@jd.dep.no

Det er viktig at straffesakene til den Den høyere påtalemyndighet avvikles så raskt som domstolene har kapasitet. Det er derfor bevilget 10 mill. kroner til midlertidig styrking av statsadvokatressursene i form av korte konstitusjoner. Konstitusjonene vil øke kapasiteten til å påtaleavgjøre og aktorere alvorlige straffesaker.

Felles oppdrag Riksadvokaten og Politidirektoratet

Departementet ser det som ønskelig at Riksadvokaten og Politidirektoratet gis et tydeligere felles ansvar for rapportering og oppfølging av resultatene i straffesaksbehandlingen.

Departementet ber Riksadvokaten og Politidirektoratet vurdere hvordan de i fellesskap kan tilrettelegge for felles resultatoppfølging av straffesaksavviklingen i politiet. Vi ber om at de to virksomhetene i fellesskap utarbeider forslag til felles oppdrag om dette til tildelingsbrevet for 2021. Oppdraget skal gis til begge virksomhetene. Riksadvokaten tar initiativ til samarbeidet og har ansvar for å lede arbeidet.

Departementet ber om at forslag til oppdrag for 2021 sendes departementet innen 15. oktober 2020. Dette blir tema i etatsstyringsmøtet for 2. tertial 2020.

Behov for nye kontorlokaler

Departementet viser til Riksadvokatens brev 22. mai 2020 vedrørende behov for nye kontorlokaler til embetet. Riksadvokaten har bedt departementet om samtykke til å be Statsbygg søke etter nye lokaler som kan gi opptil 40 kontorplasser. Riksadvokaten har i sin henvendelse presisert at 40 plasser er basert på dagens behov, og at det ikke forutsetter økte bevilgninger.

Departementet merker seg at embetet ikke planlegger for vekst i antall ansatte og at eventuelt nytt lokale kun skal dekke dagens behov. Videre forutsetter Riksadvokaten at dette skal dekkes innenfor gjeldende budsjetttrammer. Med bakgrunn i dette gir departementet samtykke til at Riksadvokaten kan starte opp en prosess med Statsbygg med sikte på å finne nye kontorlokaler for om lag 40 personer.

Med hilsen

Fredrik Bøckman Finstad
ekspedisjonssjef

Sven Olav Gunnerud
avdelingsdirektør

Dokumentet er godkjent og sendes uten signatur

Kopi til
Riksrevisjonen

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT

Riksadvokaten
Postboks 2102 Vika
0125 OSLO

Deres ref.

Vår ref.
19/5143 - EVRA

Dato
08.12.2020

Statsbudsjettet 2020 - Supplerende tildelingsbrev nr. 4 Den høyere påtalemyndighet

Justis- og beredskapsdepartementet viser til tildelingsbrev 10. januar 2020, 4. mars 2020, 12. mars 2020 og 26. juni 2020.

De budsjettmessige virkningene av lønnsoppgjøret i det statlige tariffområdet for 2020 er beregnet. Finansdepartementet har i brev 16. november 2020 gitt samtykke til følgende lønnskompensasjon i statsbudsjettet for 2020:

Kap. 445, post 01	Økning lønnsoppgjør	Ny bevilgning
Den høyere påtalemyndighet	1 101 000	291 196 000

Økningen blir innarbeidet i kolonnen for bevilgning i det trykte statsregnskapet.

Med hilsen

Sven Olav Gunnerud
avdelingsdirektør

Postadresse Kontoradresse
Postboks 8005 Dep Gullhaug Torg 4A
0030 Oslo 0484 Oslo

Leveringsadresse
Varemottak
Akersgata 59
0180 Oslo

Telefon - sentralbord
22 24 90 90
Org.nr.: 972 417 831

Sivilavdelingen
Eva Raaberg
22 24 52 76
eva.raaberg@jd.dep.no

Eva Raaberg
fagdirektør

Dokumentet er godkjent og sendes uten signatur

Kopi til
Riksrevisjonen